

Voorbeeld van een sanctieladder

Een hulpmiddel voor zorgvuldige afweging, geen automatisch straftrafief. Weeg context, impact, ontwikkelingsbehoeften en veiligheid mee. Herhaling vraagt ook onderzoek naar instructie, ondersteuning en organisatie.

Voorbeelden van gedrag	Reactieniveau	Procedure en regie	Mogelijke pedagogische reactie
Benodigd materiaal niet klaarleggen; praten tijdens de instructie; een smartphone gebruiken	1. Directe correctie	De leraar grijpt onmiddellijk, rustig en kort in binnen de gewone klasroutine. De correctie richt zich op het gedrag en gebeurt zo veel mogelijk zonder publieke vernedering.	De routine onmiddellijk herstellen: materiaal klaarleggen, smartphone opbergen, opnieuw plaatsnemen of de taak opnieuw starten. Gemiste leertijd wordt waar nodig en proportioneel ingehaald.
Een eenmalige ongepaste of kwetsende opmerking; een misplaatste grap.	1. Directe correctie	De leraar spreekt de leerling bij voorkeur kort apart, benoemt het concrete gedrag, de impact en de geldende verwachting, en laat de leerling beknopt reageren. Bij herhaling wordt opgeschaald naar niveau 2.	De leerling formuleert een passend alternatief, herstelt de situatie of erkent de veroorzaakte impact. Een excuus is alleen zinvol wanneer het oprecht, passend en veilig is.
Terugkerende lesverstoring bij één leraar, ondanks eerdere correcties	2. Gecoördineerde opvolging	De leraar bespreekt het patroon met de leerling en stemt af met de mentor of klastitularis. Eerdere correcties, mogelijke aanleidingen en momenten waarop het wel goed gaat, worden in kaart gebracht.	Een concrete lesafspraken, een vaste startplek of startroutine, een korte check-in, gerichte ondersteuning en het inhalen van verloren leertijd. Ouders worden betrokken wanneer het patroon aanhoudt.

Bescherm wie geraakt werd. Rechtstreeks herstel kan alleen veilig en vrijwillig. Blijf onderwijs, begeleiding en een zorgvuldige terugkeer organiseren.

Voorbeeld van een sanctieladder

Een hulpmiddel voor zorgvuldige afweging, geen automatisch straftrafief. Weeg context, impact, ontwikkelingsbehoeften en veiligheid mee. Herhaling vraagt ook onderzoek naar instructie, ondersteuning en organisatie.

Voorbeelden van gedrag	Reactieniveau	Procedure en regie	Mogelijke pedagogische reactie
Herhaald te laat komen, lessen missen of zich aan toezicht onttrekken	2. Gecoördineerde opvolging	De mentor, klastitularis of leerlingbegeleider onderzoekt het aanwezigheidspatroon, hoort de leerling en neemt tijdig contact op met ouders of verzorgers. Er wordt nagegaan of praktische, medische of emotionele drempels meespelen.	Een aanwezigheidsovereenkomst, ochtendcheck-in, vaste meldroutine, realistische inhaalafspraken en ondersteuning bij oorzaken zoals vervoer, slaapritme, angst, overbelasting of vermijding. Verbetering wordt eveneens expliciet benoemd.
Opzettelijk materiaal beschadigen; ernstige vervuiling; doelbewust schade veroorzaken	3. Ernstige normschending	De schoolleiding laat de feiten en de omvang van de schade zorgvuldig vaststellen, hoort de leerling en betreft ouders. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een melding, een vermoeden en vastgestelde feiten.	De concrete schade herstellen of, waar passend, helpen vergoeden; verloren leertijd herstellen; tijdelijk gebruik van een ruimte of materiaal beperken; een begeleide herstelopdracht of binnenschoolse sanctie.
Herhaald of gericht pesten, buitensluiten, vernederen, roddels verspreiden of online beschamen	3. Ernstige normschending	De schoolleiding begint met een veiligheidsplan en bescherming van wie geraakt werd. Vervolgens worden de feiten, de groepsdynamiek en de rollen van betrokken leerlingen onderzocht. Het slachtoffer wordt niet verplicht tot een herstelgesprek of vergeving.	Contactbeperking, aangepast toezicht, ondersteuning voor het slachtoffer, een begeleide reflectie- of herstelopdracht, tijdelijke verwijdering uit de gewone lescontext en duidelijke voorwaarden voor terugkeer. Rechtstreeks herstel vindt alleen plaats wanneer dat veilig, vrijwillig en pedagogisch verantwoord is.

Bescherm wie geraakt werd. Rechtstreeks herstel kan alleen veilig en vrijwillig. Blijf onderwijs, begeleiding en een zorgvuldige terugkeer organiseren.

Voorbeeld van een sanctieladder

Een hulpmiddel voor zorgvuldige afweging, geen automatisch straftrafief. Weeg context, impact, ontwikkelingsbehoeften en veiligheid mee. Herhaling vraagt ook onderzoek naar instructie, ondersteuning en organisatie.

Voorbeelden van gedrag	Reactieniveau	Procedure en regie	Mogelijke pedagogische reactie
Herhaalde racistische, seksistische, homofobe, religieus vernederende of andere discriminerende uitingen	3. Ernstige normschending	De schoolleiding erkent de impact, beschermt wie geraakt werd en hoort de betrokkenen afzonderlijk. De context, ernst, gerichtheid en eventuele herhaling worden onderzocht. Ouders of verzorgers worden betrokken.	Een heldere begrenzing, een herstelgerichte opdracht rond de concrete impact, ondersteuning van wie geraakt werd, contact- of gedragsafspraken en zo nodig een binnenschoolse sanctie. Bij bedreiging of een georganiseerd patroon wordt opgeschaald naar niveau 4.
Bedreiging, intimidatie, ernstige verbale agressie of fysiek geweld	4. Zeer ernstige normschending	De leerling en de betrokkenen worden onmiddellijk van elkaar gescheiden. De schoolleiding organiseert rust en ondersteuning, verzamelt de feiten en beoordeelt het risico op herhaling. Ouders worden geïnformeerd en betrokken.	Tijdelijke verwijdering uit de gewone lescontext binnen de school, een veiligheidsplan, contactbeperking, een herstel- en terugkeerplan, gerichte begeleiding en eventueel inschakeling van externe expertise.
Seksueel grensoverschrijdend gedrag, het bezit of tonen van een wapen, een geloofwaardige zware bedreiging, ernstig geweld of een ander acuut veiligheidsrisico	4. Zeer ernstige normschending	De schoolleiding activeert onmiddellijk de geldende veiligheids-, meld- en zorgprocedures. Eerst worden betrokkenen beschermd en wordt verdere schade voorkomen. De school schakelt waar nodig bevoegde externe partners in en handelt zorgvuldig met het oog op privacy en procedurele rechtvaardigheid.	Tijdelijke verwijdering uit de gewone schoolcontext zolang veilige aanwezigheid niet kan worden gegarandeerd; voortzetting van onderwijs en begeleiding waar dat mogelijk is; risico-inschatting, beschermingsmaatregelen en voorwaarden voor een eventuele terugkeer. Een buitenschoolse schorsing of definitieve uitsluiting is geen automatisme.

Bescherm wie geraakt werd. Rechtstreeks herstel kan alleen veilig en vrijwillig. Blijf onderwijs, begeleiding en een zorgvuldige terugkeer organiseren.